

Ülevaade kriisi leevendamiseks
riigieelarvest kohalikule omavalitsusele
mõeldud toetusmeetmetest ja ELVL
ettepanekutest nende kasutamisel.

Jan Trei, ELVL asedirektor

Mis on toimunud?

-**07.04** toimus **erakorraline juhatuse koosolek**, kus teemaks oli lisaeelarve KOV-de 130 milj kriisiabipaketi arutelu.

-Rahandusministeeriumi esindaja Sulev Liivik selgitas täpsemalt eraldatava 130,0 mln euro suuruse **kriisiabi kasutamise ja jaotuse põhimõtteid**.

-Kujundasime **juhatuse seisukohad KOV-de kriisipaketi osas** ning edastasime need **riigihalduse ministri**le Jaak Aabile ning **Riigikogu rahanduskomisjonile**.

-**08.04** toimus KOV-de 130 milj kriisiabipaketi arutelu **riigieelarve rahanduse läbirääkimiste töörühma koosolekul**, kus omapoolse peegelduse **rahandusministeeriumile** andsid ka rahanduse töörühma liikmed.

Edaspidised tegevused

-**17.04** peab minister esitama Riigikantseleile KOV-de kriisiabipaketi 130 mln euro jagamise määrused.

-**21.04** toimub **ELVL** ja riigieelarve läbirääkimiste **Valitsuskomisjoni** koosolek, kus riigihalduse minister soovib enne 23.04 toimuvat Valitsuskabineti koosolekut meiega KOV-de kriisiabipaketi temaatika üle rääkida (*saame veel panustada kriisiabimeetmete kujundamisesse*).

-**23.04** lisaelarve määruste ja kriisiabimeetmete arutelu **Valitsuskabinetis**. (Valitsus kehtestab oma määrustega täpsemad rahajaotamise meetmed)

-Palusin saata **2020 lisaelarve määruste projektid** meile tutvumiseks, et saaksime valmistuda 21.04 Valitsuskomisjoni läbirääkimisteks!

-Riigikogu rahanduskomisjon on ELVL juhatuse pöördumist arutanud
– komisjon on nõus meiepoolse ettepanekuga muuta 2020 **70 milj**
investeeringutoetus paindlikumaks – tingimusel, et KOV peab ära
tegema kõik eelarves ettenähtud investeeringud 2020!

ELVL ettepanek riigihalduse ministri ja Riigikogu
rahanduskomisjonile:

*„Soovime muuhulgas 70,0 mln euro kasutamise lubamist 2020. aastal
kavandatud investeeringute tegemiseks või nende osaliseks
katmiseks“.*

(2020. aastaks juba kavandatud tegevusi sellest rahastada ei saa, sest
muidu puuduks meetmel täiendav mõju majanduskeskkonnale, kuna
KOV-d asendaks sellega oma raha).

KOV-de 130 milj kriisiabipaketi jaotus

-30 milj – Tulubaasi stabiliseerimise meede (toetusfond)

Rahandusministeeriumi ettepanek on toetus jaotada kaheks. Esimene osa (10 mln eurot) läheks KOV omatulude (nt lasteaia kohatasud, huvitegevus) vähenemise ja kulude suurenemise (nt sotsiaalkulud) toetuseks. Sh maksuintresside alandamise hüvitiseks. Teise osaga (20 mln eurot) on ettepanek seada piir, millest allapoole nende tulubaas 2020. aastal ei kukuks.

-70 milj - Eriolukorra meede, mis on mõeldud investeringuteks

KOV võib toetust kasutada täiendavateks investeringuteks, inventari soetamiseks või lammutamiseks (sh võib KOV selle anda toetusena edasi). 2020. aastaks juba kavandatud tegevusi sellest rahastada ei saa, sest muidu puuduks meetmel täiendav mõju majanduskeskkonnale, kuna KOV-d asendaks sellega oma raha. KOV saab esitada toetuse saamiseks eelarveaastal objekte jooksvalt.

KOV-de 130 milj kriisiabipaketi jaotus

-30 milj kohalike teede hoiu toetus (toetusfond)

Toetus jaotatakse sama valemiga, mis kohalike teede hoiu toetus st tänavate ja maanteed pikkuse järgi. Sealhulgas tänavate pikkust arvestatakse koefitsiendiga 5. Soovitatav on eelistada tööde puhul mitte-kõvakattega teede parandamist või katte alla viimist.

Probleemid, mis me liidu pöördumises ja rahanduse töörühmas välja tõime:

- Väljapakutud kriisimeetmete paketi kasutamise tingimused vajaksid **paindlikkust**, universaalsust ja kohapealset otsustamise võimalust, lähtudes tegelikust situatsioonist ja võimalikust kanduvast survest negatiivse eelarve koostamise vajadusele.
- Valitsus on prognoosinud omavalitsustele tulumaksu alalaekumist arvestuslikult **192,0 mln euro** ulatuses sellel majandusaastal. Tulubaasi vähenemise leevendamiseks planeerib aga valitsus kõigest 30,0 mln eurot (ilma investeeringuteta), mis muuhulgas sisaldab ka kriisiga seotud kulutuste kompenseerimist omavalitsustele.
- Kõige **optimistlikuma stsenaariumi** järgi arvestuslikult saamata **62,0** mln eurot (192,0-130,0 mln), tegema uusi investeeringuid. Mis on Valitsuse plaan? Kas KOV-d peavad hakkama eelarve kärpeid tegema?

Probleemid, mis me liidu pöördumises ja rahanduse töörühmas välja tõime:

-Soovime muuhulgas **70,0 mln euro** kasutamise lubamist 2020. aastal kavandatud investeeringute tegemiseks või nende osaliseks katmiseks.

(2020. aastaks juba kavandatud tegevusi sellest rahastada ei saa, sest muidu puuduks meetmel täiendav mõju majanduskeskkonnale, kuna KOV-d asendaks sellega oma raha).

-Juhul, kui ei ole võimalik paindlikust rakendada, siis on oluline **suurendada kompenseeritavat tulubaasi**, et omavalitsused saaksid omavahenditest kavandatud investeeringutega edasi minna.

-Tulumaksu alalaekumine ja kohalikud maksud, kohapealsed täiendavad kulud- kaitsevahendid, sotsiaalvaldkond jne ei piisa **30 mln eurost**.

